

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกาะติดสมาชิก

วันพุธที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๒

สมาพันธ์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง...สู่การพัฒนาสังคมสุขภาวะ

เปิดฉาก 'สมาพันธ์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย' ครั้งที่ ๑๒ ๒,๐๐๐ ชีวิต สานฝันสร้าง 'สุขภาวะ'

เต็มใจให้กันในสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ

๑๘ ธันวาคม ถูกขงยามยามตีเปิดฉากสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒ ประจำปี ๒๕๖๒ อย่างเป็นทางการ ด้วยความยินดีของสมาชิกสมัชชาฯ กว่า ๒,๐๐๐ ชีวิต ที่เดินทางมาจากทั่วทุกสารทิศด้วย “หัวใจดวงเดียวกัน”

รอยยิ้มและเสียงหัวเราะในบรรยากาศการแบ่งปัน มีความรักอย่างอบอุ่นผาผาง เหล่านี้เป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นต้องประหยัดไม่เท่ากับผู้ใด นั่นเพราะเราทุกคนคือกัลยาณมิตรของกันและกัน

ตลอดระยะเวลา ๑ ปี เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นอย่างมากมาย แต่ถึงแม้ปัญหาจะมีความสลับซับซ้อนเพียงใด กระบวนการสมัชชาสุขภาพแห่งชาติซึ่งเป็นเครื่องมือภายใต้ พ.ร.บ. สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ก็ยังคงใช้แก้ปัญหาได้อย่างทันเวลาและทันยุคสมัย

จากดินแดนเหนือสุดบนภูสูง เรื่อยมาจนถึงแดนดินถิ่นอีสาน ลึกเข้าไปตลอดสองแนวชายฝั่ง ทั้งหมดล้วนแต่ต้องการพื้นที่กลางสำหรับถกแถลง และต้องการกระบวนการการมีส่วนร่วมเพื่อจัดทำนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒ จัดขึ้นภายใต้แนวคิด “ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง...สู่การพัฒนาสังคมสุขภาวะ” ซึ่งเปิดฉากด้วยวิทัศน์สร้างความตระหนักถึงภาพของสังคมในอนาคต

นพ.กิจจา เรืองไทย

ที่จะเกิดผลกระทบในหลายมิติ หากปรับตัวไม่ทันคงถูกทิ้งไว้ข้างหลัง จากนั้นผ้าสีในมือผู้เข้าประชุมทุกคนก็โบกสะบัดช่วยสร้างสีสันในพิธีเปิดได้อย่างออกรสออกชาติ ประกอบกับเสียงเพลง “สานพลังสร้างสุขภาวะ” และการขับขานขับขานตามจังหวะ ยิ่งช่วยให้งานเริ่มต้นด้วยความครื้นเครง อย่างเป็นกันเอง

นพ.กิจจา เรืองไทย ประธานกรรมการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ (คจ.สช.) กล่าวเปิดการประชุมด้วยการเน้นย้ำให้เห็นถึงความโดดเด่นของเวทีสมัชชาฯ ที่เป็นพื้นที่กลางให้ทุกภาคส่วนเข้าสู่กระบวนการประชาธิปไตยอย่างมีส่วนร่วม การเป็นเจ้าของประเด็นร่วมกัน เริ่มตั้งแต่สะท้อนปัญหา แสวงหาวิธีการขับเคลื่อน ไปจนถึงการติดตามผล เกิดเป็นนโยบายสาธารณะเพื่อสร้างสังคมสุขภาวะในมิติใหม่

สำหรับระเบียบวาระที่จะเข้าสู่การพิจารณาในปีนี้มีด้วยกัน ๔ ระเบียบวาระ ประกอบด้วย ๑. ทบทวนมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ มาตราการทำให้สังคมไทยไร้รอยต่อ ๒. วิถีเพศภาวะ: เสริมพลังสุขภาวะครอบครัว ๓. การจัดการเชิงระบบสู่ประเทศไทยอย่างสมเหตุสมผลโดยชุมชนเป็นศูนย์กลาง และ ๔. รวมพลังชุมชนต้านมะเร็ง

ทั้งหมดนี้ มีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้สังคมไทยเข้มแข็ง และนำไปสู่ “สังคมสุขภาวะ” อย่างแท้จริง!

'อาหารปลอดภัย – ออกกำลังกาย' วาระ 'สุขภาพแห่งชาติ' ปี ๒๕๖๓

นพ.สำเริง แหยงกระโทก

ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงสาธารณสุข

ปาฐกถาพิเศษโดยมีสาระสำคัญดังนี้

ผมมีความยินดีและเป็นเกียรติอย่างยิ่ง ที่ได้มาร่วมพิธีเปิดงานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๒ และปาฐกถาพิเศษเรื่อง “ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง...สู่การพัฒนาสังคมสุขภาพะ” ในวันนี้

ปัจจุบันนี้ สถานการณ์รอบตัวเรามีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม มลภาวะสิ่งแวดล้อม ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ โรคอุบัติใหม่อุบัติซ้ำ หรือแม้แต่กระทั่งวิถีคิดและการมองโลกของคนยุคปัจจุบันที่ส่งผลต่อวิถีและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่เราจะต้องเรียนรู้ให้เท่าทัน

ที่ผ่านมา แม้เราจะได้รับคำชมเชยด้านระบบสาธารณสุข และถูกจัดให้อยู่ในอันดับที่ ๖ ของโลก โดยเรามีความพร้อมและงบประมาณที่ลงไปถึงระดับชุมชน ระดับหมู่บ้าน แต่ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ไทยยังไม่ขึ้นอันดับสูงกว่นี้ คือเรื่องของแพทย์ในระบบปฐมภูมิที่ยังขาด และเป็นโจทย์ที่จะต้องทำต่อไป

เวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ นับเป็นเวทีหนึ่งที่จะช่วยให้ทุกภาคส่วนได้มาเรียนรู้ร่วมกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ แนวคิดการทำงาน รวมทั้งนำข้อมูลไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งหวังให้เกิดกระบวนการพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพในสังคมไทยที่ได้รับการยอมรับร่วมกันของทุกภาคส่วน

นอกจากนี้ สิ่งสำคัญที่ได้จากเวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติคือเครื่องมือ “ธรรมนูญสุขภาพ” ที่เป็นการกำหนดกติการ่วมกัน รวมไปถึงผลพวงต่างๆ ของการนำข้อมูลที่ได้จากการแลกเปลี่ยนในเวทีสมัชชาฯ นี้ลงไปปรับใช้ในแต่ละพื้นที่

ในปี ๒๕๖๓ สิ่งที่จะต้องเร่งผลักดันวาระแห่งชาติร่วมกันมี ๒ เรื่องที่สำคัญ คือ ๑. อาหารปลอดภัยของประเทศไทย และ ๒. การสร้างสุขภาพของคนไทยในการออกกำลังกาย

ภาพฝันที่ต้องการทำให้สำเร็จ คือ การให้คนไทยไปสู่จุดของการมีสุขภาพที่ดีที่สุด เช่นเดียวกับระบบบัตรทองที่เราทำได้ดีมาก แต่ยังคงติดกับดักเรื่องความแออัดของโรงพยาบาล ซึ่งมีหลายวิธีในการแก้ไข ไม่ว่าจะเป็นการใช้บัตรคิว ระบบการผ่าตัดวันเดียวกลับ แต่ที่สำคัญที่สุดคือ การจัดระบบบริการปฐมภูมิให้เข้มแข็ง สร้างจุดกลางในการเชื่อมต่อรัฐและประชาชน!

สารชีวภัณฑ์ทดแทน 'ยามาแมลง' สร้างความเข้มแข็งเกษตรไทย

นางทิวพร ศรีวรกุล

ผอ.กสิกรรมธรรมชาติ ท่ามะขาม จ.กาญจนบุรี

ปาฐกถาพิเศษโดยมีสาระสำคัญดังนี้

ดิฉันมีอาชีพด้านเกษตรกรรม เป็นเกษตรกรอาวุโส ทำเกษตรแบบธรรมชาติไม่ใช่สารเคมี โดยปัจจุบันนี้สถานะของเกษตรกรรมชีวิตอยู่ด้วยความเสี่ยง ทั้งด้านฐานะ ความมั่นคงในครอบครัว และสุขภาพ

โดยเฉพาะด้านสุขภาพนั้น เกษตรกรได้รับการส่งเสริมให้ทำเกษตรเชิงเดี่ยว ให้ใช้สารเคมีในการเกษตรอย่างรุนแรง เขาเหล่านั้นไม่รู้เท่าทันผลกระทบจากพิษภัยของสารเคมี ที่ส่งผลต่อสุขภาพตัวเอง ส่งผลต่อผู้บริโภค และยังสร้างความเสื่อมโทรมให้กับสิ่งแวดล้อม

ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่นำเข้าสารเคมีเป็นลำดับต้นๆ ของโลก ขณะนี้เราจึงมาถึงจุดหัวเลี้ยวหัวต่อของการต่อสู้เพื่อชีวิตคนไทย เพื่อลูกหลานไทยในอนาคต

ประเด็นหนึ่งที่อ้างว่า ถ้ายกเลิกการใช้สารเคมีไปแล้ว รัฐยังไม่มีสารทดแทนอื่นๆ ให้เกษตรกรใช้นั้น ขอยืนยันว่าประเทศไทยเรามีสารชีวภัณฑ์ที่สามารถใช้ทดแทนสารเคมีมานานกว่า ๒๐ ปีแล้ว

นักวิจัย นักวิชาการต่างยืนยันตรงกันว่าสารชีวภัณฑ์เหล่านั้นสามารถใช้กำจัดแมลง ศัตรูพืช โรคพืชต่างๆ ได้ผลเป็นอย่างดีที่ผ่านมาก็มีการเผยแพร่อบรมให้กับเกษตรกรในระดับหนึ่ง แต่ด้วยงบประมาณสนับสนุนที่รัฐจัดสรรมาให้น้อย ตลอดจนหลายฝ่ายอาจยังไม่เห็นคุณค่าของสารชีวภัณฑ์ ทุกวันนี้จึงยังขาดการส่งเสริมสนับสนุนให้นำมาใช้แทนสารเคมีอย่างจริงจัง

สถานการณ์ดังกล่าว สะท้อนการคำนึงถึงผลประโยชน์ระยะสั้นเป็นหลัก แต่ไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะมีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน สังคม หรือสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

มีผลวิจัยรองรับผลกระทบจากสารเคมีที่มีต่อมนุษย์หลายประเทศ ทั้งผู้ป่วยด้วยโรคมะเร็ง การพิการทางสมองของทารก และอีกหลายๆ โรค จึงขอกราบเรียนด้วยความเคารพ และยืนยันว่าผลิตภัณฑ์สารชีวภัณฑ์ต่างๆ มีมานานแล้ว สอบถาม ทบทวน พิสูจน์ และนำมาใช้เถิด

ขณะนี้ กลุ่มเครือข่ายเกษตรอินทรีย์จังหวัดกาญจนบุรี ทีมบริษัทประชารัฐรักสามัคคีวิสาหกิจเพื่อสังคมจำกัด และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง กำลังดำเนินการร่วมกันขับเคลื่อนผลิตสารชีวภัณฑ์จากสมุนไพรพื้นบ้าน และถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ เทคโนโลยี และนวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร จะมีการนำร่องตั้งโรงงานผลิตแปรรูปสมุนไพรมาใช้ทดแทนสารเคมี

เรามาร่วมกันส่งเสริมการผลิตสารชีวภัณฑ์ ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรที่ใช้ในการผลิตสารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมี ซึ่งจะเป็นอีกทางเลือกของพี่น้องเกษตรกรได้หันมาปลูกพืชสมุนไพรส่งขายเพื่อทำสารชีวภัณฑ์ เป็นพืชทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะทำให้สินค้าเกษตรและอาหารของไทยมีความโดดเด่นในด้านคุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัยในตลาดโลก

การส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ จะทำให้เกิดแหล่งรายได้ใหม่ที่สำคัญ เพื่อให้ฐานการผลิตภาคเกษตรและรายได้เกษตรกรมีความมั่นคง ทำให้เรามีความพร้อมในด้านปัจจัยการผลิตสินค้าทางเกษตรอย่างครบวงจร เป็นการหนุนเสริมระบบเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนอีกทางหนึ่ง

เมื่อเศรษฐกิจในระดับครัวเรือนมีความมั่นคงแล้ว รูปแบบการดำเนินชีวิต การทำงาน และความสัมพันธ์ของคนในสังคม ตลอดจนความซับซ้อนของปัญหาทางสังคมก็จะเกิดความคลี่คลายตามมา เกิดความพร้อมมากขึ้นที่จะช่วยกันขับเคลื่อนงานของส่วนรวมต่อไป!

อัปเดตความก้าวหน้า '๙ มติสมัชชาสุขภาพฯ' ขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อ 'ทุกคน'

ทุกๆ จังหวะก้าวไปข้างหน้าของการขับเคลื่อนมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ นับเป็นความน่ายินดียิ่งของทุกคนในชาติ เพราะนั่นหมายถึงเรากำลังเข้าใกล้ “สังคมสุขภาวะ” อันเป็นจุดหมายมากขึ้นเรื่อยๆ โดยในงานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒ ประจำปี ๒๕๖๒ มีการรายงานความก้าวหน้าดำเนินงานตามมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ให้สมาชิกสมัชชาฯ ได้รับทราบ รวมทั้งสิ้น ๙ มติ

มติ ๑.๓ นโยบายแห่งชาติเพื่อการพัฒนาาระบบสุขภาพในพื้นที่พัฒนารวมในจังหวัดชายแดนใต้

เกิดเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ อันประกอบด้วย ตัวแทน ๕ สถาบันการศึกษา ภาครัฐ ฝ่ายความมั่นคง และภาคประชาสังคม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สังคมพหุวัฒนธรรมและการพัฒนามนุษย์ และในปี ๒๕๖๒ สช. ได้จัดสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็น ทั้งหมดนำไปสู่กลไกที่ยั่งยืน จึงได้เสนอให้ คมส. จัดกลุ่มมตินี้อยู่ในกลุ่ม End-up

มติ ๕.๑๑ กลไกและกระบวนการสมัชชาสุขภาพ

ระหว่างปี ๒๕๖๑-๒๕๖๒ คณะกรรมการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ (คจ.สช.) และ สช. ได้ทบทวนผลการจัดงานโดยจัดการประเมินและสรุปบทเรียนการจัดสมัชชาสุขภาพฯ และนำผลมาพัฒนา

กระบวนการสมัชชาสุขภาพ พัฒนากลไกและแนวทางการขับเคลื่อนมติฯ ตลอดจนการติดตามความก้าวหน้าการขับเคลื่อนมติฯ ตลอดกระบวนการ

มติ ๖.๓ แผนยุทธศาสตร์ร่วมแห่งชาติ ว่าด้วยระบบสุขภาพชุมชน

องค์กรภาคีเครือข่ายได้ร่วมกันขับเคลื่อนมติฯ โดยสถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา (LDI) ได้ทำโครงการ “รวมแสงเลเซอร์สนับสนุนชุมชนเข้มแข็ง-ชุมชนสุขภาวะ” ขณะที่ คมส.ได้จัดประชุมแลกเปลี่ยนการทำงานอย่างต่อเนื่อง จนเกิดเป็นศูนย์ประสานงานภาคีเพื่อพัฒนาจังหวัด (ศปจ.) ด้านศูนย์คุณธรรมทำงานประสานเครือข่าย โดยในปี ๒๕๖๒ มีการจัดงาน “ชุมชนสุขภาวะ” สองครั้ง

มติ ๘.๒ ทบทวนมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ การจัดการปัญหาหมอกควันที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ

การขับเคลื่อนมติฯ ส่งผลให้หน่วยงานรัฐให้ความสำคัญและสร้างกลไกการทำงาน อาทิ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดตั้งศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันภาคเหนือ กระทรวงมหาดไทยทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหา ส่วน สช. ได้จัดเวทีหลายครั้ง นำมาสู่มาตรการในระดับจังหวัดจำนวนมาก

มติ ๑๐.๑ การส่งเสริมให้คนไทยทุกช่วงวัยมีกิจกรรมทางกายเพิ่มขึ้น

แม้จะเพิ่มมติฯ ไปเมื่อปี ๒๕๖๐ แต่ก็มีคำถามว่าทำไมลำดับ โดยเฉพาะการผลักดันจนคณะรัฐมนตรี (ครม.) ให้ความเห็นชอบ แผนแม่บทการส่งเสริมกิจกรรมทางกาย พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๗๓ พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารการส่งเสริมกิจกรรมทางกาย มาดำเนินการใน ๓ ยุทธศาสตร์สำคัญ

มติ ๑๐.๒ การพัฒนาพื้นที่เล่นสร้างเสริมสุขภาวะของเด็กปฐมวัยและวัยประถมศึกษา

ช่วงต้นปี ๒๕๖๒ ครม. ได้เห็นชอบมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และมอบหมายให้กระทรวงที่เกี่ยวข้องพิจารณา นำมาตรฐานดังกล่าวไปใช้เป็นแนวทางส่งเสริมประเมินผลการดำเนินงาน ขณะที่ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องร่วมกันเดินทางตามมติฯ อาทิ การสร้างพื้นที่นันทนาการ การตั้งศูนย์ข้อมูล การสร้างคู่มือ ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณอุดหนุน

มติ ๑๐.๓ ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

การแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ยั่งยืน จำเป็นต้องเริ่มต้นจากระดับพื้นที่ ภาคีเครือข่ายจึงพร้อมใจกันขับเคลื่อนมติฯ ทั้งการออกประกาศ คำสั่ง แนวทางการทำงาน ให้น้ำหนักกับการบำบัดฟื้นฟู

และให้โอกาสผู้เสพยากลับไปคืนสู่สังคม โดยในปี ๒๕๖๒ มีคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พอบช.) จำนวน ๑๕๑ อำเภอ ทำการขับเคลื่อนประเด็นนี้อย่างจริงจัง

มติ ๑๐.๔ การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน

มติฯ นี้ เกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วนและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นจึงมีมากมาย โดย ครม. ได้เห็นชอบแผนปฏิบัติการ “ประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทางพระราชบัญญัติ ๑ ปี เกิดการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการประเทศไทยไร้ขยะ รวมไปถึงแผนระดับจังหวัดและระดับพื้นที่ ขณะที่ สช. ได้จัดเวทีสานใจสานพลัง ภาคีสันสนุนปฏิรูปชุมชนเข้มแข็ง ว่าด้วยเรื่อง “การจัดการขยะโดยชุมชนเข้มแข็ง” นำไปสู่การสร้างกลไกในหลายมิติ

มติ ๑๑.๒ ความรับผิดชอบร่วมทางสังคมเกี่ยวกับอีสปอร์ตต่อสุขภาวะเด็ก

คสช. จัดลำดับให้อยู่ในกลุ่ม Quick win ร่วมกับกลุ่มมติเด็กกับสื่อ เพื่อให้เกิดพลังในการขับเคลื่อน โดยในปี ๒๕๖๒ คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (กดยช.) มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานเร่งด่วนเพื่อขับเคลื่อนมติฯ นี้ จนได้เป็น “ร่างนโยบายและแผนปฏิบัติการความรับผิดชอบทางสังคมเกี่ยวกับอีสปอร์ตต่อเด็ก” ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาเสนอต่อ ครม. ขณะที่ภาครัฐก็ให้ความสำคัญและเข้าร่วมการขับเคลื่อนด้วยเช่นกัน!

เจตนารมณ์เครือข่ายสมัชชาสุขภาพฯ ๗๗ จังหวัด ผศกดัน 'เกษตรอินทรีย์' เป็นวาระแห่งชาติ

เสียงเรียกร้องให้รัฐบาลแสดงความกล้าหาญด้วยการ “แบน ๓ สารเคมีกำจัดศัตรูพืช” ยังคงดังขึ้นอย่างต่อเนื่อง ล่าสุดเป็นท่าทีที่ส่งผ่านมาจาก เครือข่ายสมัชชาสุขภาพจังหวัด ๗๗ จังหวัด และองค์กรภาคีเครือข่าย ในงานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒ ประจำปี ๒๕๖๒

เครือข่ายสมัชชาสุขภาพจังหวัด นับเป็นตัวแทนของกลุ่มคนที่ทุ่มเทแรงกายแรงใจในการขับเคลื่อน “เกษตรอินทรีย์” ให้เป็นวาระแห่งชาติ และพยายามสร้างความเปลี่ยนแปลงด้วยการ “ลงมือปฏิบัติจริง” มาตลอดระยะเวลากว่า ๑๐ ปี เพื่อพิสูจน์ว่าการพึ่งพาตัวเองบนวิถีเกษตรอินทรีย์สามารถทำได้จริง

กลุ่มคนเหล่านี้ จึงยอมไม่ได้ที่จะปล่อยให้ชีวิตของทั้งเกษตรกร ในฐานะผู้ผลิต และชีวิตของประชาชนคนไทยในฐานะผู้บริโภค ตกอยู่ในอันตรายจากสถานการณ์ที่เรียกว่า “สารพิษท่วมแผ่นดิน”

เขาจึงพร้อมใจกันในงานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ เพื่อแสดงพลังประกาศเจตนารมณ์ร่วมขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์เป็นวาระแห่งชาติ พร้อมทั้งเรียกร้องให้ยุติการใช้สารเคมีเกษตรที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

ก่อนจะอ่านแถลงการณ์ประกาศเจตนารมณ์ นางระตะนะ ศรีวรกุล แกนนำกลุ่มเกษตรอินทรีย์จังหวัดปราจีนบุรี และศูนย์เรียนรู้

เกษตรอินทรีย์ตำบลนนทรี พร้อมด้วย นายสำเริง เขยชื่นจิต ผู้อุทิศตนเพื่อวิถีชาวนาจังหวัดพิจิตร และตัวแทนเครือข่ายสมัชชาสุขภาพจังหวัด กว่า ๕๐ ชีวิต ได้รวมตัวกันหน้าเวทีห้องประชุม ๑ เพื่อแสดงจุดยืนต่อต้านสารเคมีผ่านป้ายรณรงค์

“หยุด ๒ หมื่นล้านบาทต่อปี ฟื้นฟูสุขภาพคนไทย และสิ่งแวดล้อม” “มติสภา ๔๒๓ : ๐ สนับสนุนการเกษตรยั่งยืน” “ปลอดสารเคมีทำได้จริง” “เกษตรอินทรีย์ คือวาระแห่งชาติ”

สำหรับสาระสำคัญการประกาศเจตนารมณ์และข้อเรียกร้อง มีด้วยกัน ๕ ข้อ ประกอบด้วย

๑. เรียกร้องให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หยุดซื้อเวลาการแบนสารเคมีเกษตร และต้องกล้าทำหน้าที่ของตัวเองอย่างสง่างาม โดยต้องเสนอ “ทางเลือกของการจัดการวัชพืชและศัตรูพืชโดยไม่ใช้สารเคมี” เป็นแนวทางหลัก เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของประชาชนที่ไม่ประสงค์ให้มีการนำสารเคมีอันตรายมาทดแทน ๓ สารเคมีพิษที่ถูกแบน และควรใช้โอกาสในการนำพาประเทศไปสู่วิถีเกษตรอินทรีย์และเกษตรกรรมยั่งยืน

ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรฯ ต้องเร่งประกาศแนวทางจัดการวัชพืชและศัตรูพืชโดยไม่ใช้สารเคมีที่เป็นรูปธรรมและทำได้จริง ก่อนเดือนพฤษภาคม – กรกฎาคม ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นช่วงการปลูกข้าวพืช

๒. มาตรการสนับสนุนจากรัฐบาล ในการปรับเปลี่ยนจากการใช้สารเคมีมาเป็นวิธีทางเลือกอื่นที่ทำให้ต้นทุนของเกษตรกรเพิ่มขึ้น เครือข่ายฯ เสนอให้รัฐเป็นผู้รับภาระในการชดเชยหรือให้การสนับสนุนเกษตรกรเหล่านั้น โดยกระทรวงเกษตรฯ ควรประเมินงบประมาณสำหรับการดำเนินการ และเสนอให้คณะรัฐมนตรี (ครม.) พิจารณานุมัติให้ทันก่อนหน้าฤดูกาลเพาะปลูกจะเริ่มขึ้น

นอกจากนี้ รัฐบาลต้องยกเลิกภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสรรพสามิต เครื่องจักรกลการเกษตร วัสดุคลุมดิน หรือเครื่องมือใดๆ ซึ่งเป็นไปในลักษณะเดียวกับที่รัฐบาลไม่เคยเรียกเก็บภาษีสารเคมีการเกษตรมานานเกือบ ๓๐ ปี และรัฐต้องสนับสนุนให้เกิดนวัตกรรม เครื่องจักรกลอัจฉริยะ สนับสนุนบทบาทของวิทยาลัยเทคนิคและอาชีวศึกษาทั่วประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดช่างชาวบ้าน และอาชีพบริการการควบคุมวัชพืชและศัตรูพืชที่ไม่ใช้สารเคมี

๓. ขอสันับสนุนมติสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ที่มีมติเอกฉันท์ ๔๒๓ เสียง เห็นชอบรายงานของกรรมาธิการวิสามัญควบคุมการใช้สารเคมีในภาคเกษตรกรรม เพื่อยืนยันยุติการใช้ ๓ สารเคมีทางการเกษตร และเสนอให้มีแนวทางปรับเปลี่ยนประเทศสู่เกษตรอินทรีย์และเกษตรยั่งยืน ๑๐๐% ภายในปี ๒๕๗๓

กระทรวงเกษตรฯ จึงควรเร่งเสนอให้สภาผู้แทนราษฎร ได้ประกาศใช้กฎหมายว่าด้วยเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อให้เกิดกลไกใหม่ๆ ในการขับเคลื่อนให้วิถีเกษตรอินทรีย์และเกษตรกรรมยั่งยืนเป็นทิศทางเกษตรกรรมหลักของประเทศภายในทศวรรษหน้า รวมทั้งแยกกฎหมายว่าด้วยการกำกับควบคุมสารเคมีกำจัดศัตรูพืชออกจากกฎหมายวัตถุอันตราย เพื่อให้การควบคุมการใช้สารพิษเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ปราศจากผลประโยชน์ทับซ้อน และสามารถปกป้องเกษตรกรและผู้บริโภคให้มีความปลอดภัยได้อย่างแท้จริง

๔. เครือข่ายสมาชิกสภาฯ พร้อมจะให้การสนับสนุนเกษตรกรทุกกลุ่ม ทั้งในด้านการประสาน ติดต่อประสาน แลกเปลี่ยน ประสบการณ์การจัดการวัชพืชและศัตรูพืชโดยไม่ใช้สารเคมี เพื่อร่วมกันเปลี่ยนแปลงประเทศไปสู่วิถีเกษตรกรรมที่ปลอดภัยและยั่งยืน

๕. ขอขอบคุณ และให้กำลังใจ นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการสุขภาพแห่งชาติ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ที่ให้การสนับสนุนการแบนสามสารเคมีทางการเกษตร และขอเรียกร้องให้รัฐบาลประกาศนโยบายขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ให้เป็นวาระแห่งชาติ เพื่อสนับสนุนให้เกิดอาหารและเกษตรปลอดภัย ไร้สารเคมีอย่างเป็นรูปธรรมทั่วทั้งแผ่นดิน!

สัปดาห์ 'สัณนิทรรคการ' สมัชชาสุขภาพฯ

นอกเหนือไปจากการเวทีการประชุมและวงเสวนา ที่อัดแน่นไปด้วยเนื้อหาและนันทนาการที่สะท้อนการแก้ไขปัญหาสุขภาพอันครอบคลุมทั้ง ๔ มิติแล้ว งานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒ ปี ๒๕๖๒ ยังเต็มไปด้วย “นิทรรศการ” ที่น่าสนใจ

ประเด็น “สิ่งแวดล้อม” ซึ่งเกี่ยวพันโดยตรงกับสุขภาพของทุกคนในสังคม เป็นหนึ่งในสาระสำคัญที่ถูกหยิบยกขึ้นมาบอกเล่าผ่านบูธนิทรรศการ โดยในปีนี้ได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายทุกระดับ ในการเผยแพร่สถานการณ์และสรุปบทเรียนการแก้ไขปัญหาสำหรับหัวข้อที่น่าสนใจ ประกอบด้วย ฝุ่นพิษ PM 2.5 ขยะทะเล รวมถึงมาตรการเลิกใช้พลาสติกหุ้มฝาขวด (Cap Seal) ที่กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) เป็นผู้จัดทำ

นายอิฐิณี บุษมี นักวิชาการเผยแพร่ปฏิบัติการ ส่วนงานสื่อสารองค์กร กรมควบคุมมลพิษ เล่าว่า นิทรรศการที่นำมาแสดงต้องการสื่อสารให้สมาชิกสมัชชาสุขภาพ เห็นถึงความคืบหน้าและการเปลี่ยนแปลงจากการผลักดันนโยบายสู่การปฏิบัติจริง

นั่นเพราะก่อนหน้านี้ คนไทยมักเชื่อว่าพลาสติกหุ้มฝาขวดคือสัญลักษณ์ของความสะอาด จนทำให้ผู้ผลิตต้องใช้พลาสติกจำนวนมากในการผลิตน้ำดื่ม ส่งผลต่อวิกฤตการณ์ขยะในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา โดยขยะพลาสติกมีจำนวนประมาณ ๑๒% ของปริมาณขยะทั้งหมด คิดเป็น ๒ ล้านตันต่อปี

“ประเทศไทยมีการใช้แคปซูลมากถึง ๒,๖๐๐ ล้านชิ้นต่อปี

หากนำมาต่อกันจะมีความยาว ๒.๖ แสนกิโลเมตร หรือคิดเป็นความยาวรอบโลกได้ ๖.๕ รอบ” ข้อมูลจากบอร์ดนิทรรศการ ระบุ

อย่างไรก็ดี จากความร่วมมือของภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน นำไปสู่การผลักดันให้ “เลิกใช้” อย่างเด็ดขาดภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

ถัดจากมาตรการล่อคอกปัญหาแคปซูล อีกหนึ่งรูปธรรมคือการแก้ไขปัญหา “ขยะทะเล” ที่อยากแนะนำให้ทุกท่านไปเยี่ยมชมบูธ “ธรรมนูญสุขภาพตำบลอ่าวนาง” ที่ใช้เครื่องมือตาม พ.ร.บ. สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ แก้ไขจัดการปัญหาในพื้นที่ท่องเที่ยวชื่อดังระดับโลก

ความสำเร็จจากการขับเคลื่อนงานที่ ต.อ่าวนาง จ.กระบี่ ก่อให้เกิดนวัตกรรมในระดับพื้นที่จำนวนมาก ปัจจุบันถูกยกย่องให้เป็นพื้นที่ตัวอย่างในการแก้ไขปัญหาขยะทะเล

สำหรับพื้นที่นิทรรศการในงานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒ จัดแสดงอยู่ที่ชั้น ๒, ๔ และ ๕ โดยแบ่งเป็น ชั้น ๒ : ลานนิทรรศการสภาพแวดล้อม จัดแสดงประเด็นปัญหาและแนวทางการจัดการประเด็นร้อน ชั้น ๔ : ลานนิทรรศการสุขภาพแห่งชาติ แสดง ๔ ระเบียบวาระที่เข้าสู่การพิจารณาในงานสมัชชาสุขภาพฯ รวมถึงการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ การสื่อสารองค์กรและข้อมูลข่าวสารของสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) และบูธเครือข่ายสื่อสารสุขภาพชุมชน ชั้น ๕ : ลานนิทรรศการสุขภาพที่ดี แสดงความสำเร็จของการขับเคลื่อนงานในแต่ละพื้นที่ อาทิ “ชุมชนคนดี ที่ปลอดเหล้า” “โลกออนไลน์ดี ที่ไม่หลอกลวง” ฯลฯ

ขอเชิญทุกท่านเยี่ยมชมความสำเร็จ และเติมกำลังใจให้กันและกัน เพื่อสร้างสังคมสุขภาวะของเราทุกคน!

จัดพิมพ์โดย สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)

ชั้น ๓ อาคารสุขภาพแห่งชาติ ๘๘/๓๙ ถ.ติวานนท์ ๑๔ ม.๔ ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

โทรศัพท์: ๐๒-๘๓๒-๙๐๐๐ www.nationalhealth.or.th www.samatcha.org

ชวนกันเข้าโปกด like เพื่อร่วมกันสานพลัง สร้างสุขภาวะได้ที่
FB : เครือข่ายสมัชชาสุขภาพ

ติดตามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่
www.samatcha.org
ผ่าน App : NHA thailand